

Otázka: Kapitálové účty a dlouhodobé závazky, účtová třída 4

Předmět: Účetnictví

Přidal(a): Tereza P.

CHARAKTERISTIKA A ČLENĚNÍ ÚČTOVÉ TŘÍDY 4:

- 4. účtová třída obsahuje rozvahové pasivní účty, které můžeme rozdělit do dvou skupin:

a) kapitálové účty - vlastní zdroje

b) dlouhodobé závazky - cizí zdroje

- jsou dlouhodobé a jedná se o zdroje krytí, pasiva

a) kapitálové účty:

- jde o vlastní zdroje krytí majetku (vlastní kapitál), které jsou zařazeny do účtových skupin 41., 42., 43. a 49.

- tvoří se zejména prostřednictvím vkladů, kladným výsledkem hospodaření (ziskem), bezplatným nabytím majetku (darováním)

účtová skupina 41.

1) **ZK:** tvoří se vklady společníků již při založení společnosti povinně v tzv. kapitálových společnostech

- účet **411**, při změnách ZK účet **419**

2) **kapitálové fondy:** tvoří se zejména vklady nad rámec ZK a bezplatným nabytím majetku

- účty **412 (emisní ážio)** a **413 (ostatní kapitálové fondy)**

• účtová skupina 42.

1) **fondy ze zisku**: tvoří se ze zisku účetní jednotky po zdanění (421,422,423,427)

2) **převedené hospodářské výsledky**: nerozdělený zisk a neuhrazená ztráta z minulých let s výjimkou zisku a ztráty z bezprostředně předcházejícího účetního období (428 a 429)

• účtová skupina 43.

- **výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení 431**: zisk po zdanění nebo ztráta z bezprostředně předcházejícího účetního období

• účtová skupina 49.

- **účet individuálního podnikatele 491**: používá se pouze v účetních jednotkách FO – soukromých podnikatelů

- zastupuje veškeré vlastní zdroje

- přestože se jedná o pasivní účty, některé z nich mohou vykazovat zůstatek na straně MD, jedná se o tyto účty:

429 - neuhrazená ztráta z minulých let: představuje vlastně snížení zdrojů, a proto vykazuje zůstatek, pak jedině na straně MD

431 - výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení: vykazuje zůstatek na straně D, účetní jednotka v uplynulém roce vytvořila zisk, zůstatek na straně MD vyjadřuje ztrátu

491 - účet individuálního podnikatele: bude-li zůstatek na straně MD, signalizuje to, že firma žije na dluhu – podnikatel buď dlouhodobě vykazuje ztrátu si vybírá více než do firmy vkládá a než firma vytvoří zisk

b) dlouhodobé závazky:

- jde o cizí zdroje, jejichž lhůta splatnosti je delší než 1 rok
  - jsou jim vyhrazeny účtové skupiny 45., 46., 47. a 48
- účtová skupina 45.
- rezervy: zákonné a ostatní

• účtová skupina 46.

- bankovní úvěry se splatností delší než 1 rok

• účtová skupina 47.

- ostatní dlouhodobé závazky: se splatností nad rok a nemají povahu úvěrů (dlouhodobé půjčky)

• účtová skupina 48.

- 481: odložená daňová pohledávka a závazek

PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ:

a) obchodní společnost

- kapitálové (s.r.o.) a (a.s.)
- osobní 411 (v.o.s.)
- komanditní (k.s.)

b) fyzická osoba (OSVČ) - má účet 491, musí mít živnostenské oprávnění (jedná se také o profesní komory)

ZÁKLADNÍ KAPITÁL:

- souhrn peněžitých a nepeněžitých vkladů vložených do podniku a vše je zapsáno do obchodního rejstříku

a.s. - minimální výše 2 000 000 Kč

s.r.o. - není stanovena minimální výše, ale minimální vklad společníka a to 1 Kč

VLASTNÍ KAPITÁL:

- vlastní zdroje 411, emisní ážio 413, 421,43.

ZALOŽENÍ A VZNIK SPOLEČNOSTI:

- den vzniku společnosti je dnem zapsání do obchodního rejstříku -> vznik zahajovací počáteční rozvahy -> otevření účtů (221/701, 353/701, 701/411) + zřizovací výdaje DM 011; platí, když jsou vyšší jak 60 000 Kč

VLASTNÍ ZDROJE – KAPITÁLOVÉ FONDY A FONDY ZE ZISKU:

a) kapitálové fondy 412 a 413

- pokud účetní jednotka zvyšuje ZK upsáním nových vkladů, jejichž nominální hodnota je nižší než částka, kterou požaduje od vkladatelů (a.s. vydá nové akcie s nominální hodnotou 100 a emisním kurzem 120)) rozdíl, o který se nezvyšuje ZK (20 Kč) se vyúčtuje na účet **412 -**

emisní ážio

1) upsání vkladů	353/419	100 Kč +	353/412	20 Kč
2) úhrada upsaných vkladů na BÚ	221/353			120 Kč
3) zápis o změně ZK do obchodního rejstříku	419/411			100 Kč

- pokud se společníci rozhodnou posílit vlastní kapitál společnosti dalšími vklady, o které se však nebude navyšovat ZK, zaúčtuje se hodnota těchto vkladů na účet **413 - ostatní**

kapitálové fondy

- používá se i v případě přijatých darů

1) peněžní vklad společníka mimo ZK na BÚ	221/413	10 000 Kč
2) přijat darem kopírovací stroj	022/413	50 000 Kč

b) fondy ze zisku 421,422,423,427, 428 a 429

- ze zisku po zdanění si účetní jednotky mohou vytvořit fondy, například sociální fond, fond odměn

- od 1. 1. 2014 není povinnost pro akciové společnosti a s.r.o. tvořit rezervní fond na krytí ztrátového hospodaření

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ VE SCHVALOVACÍM ŘÍZENÍ:

- HV může ovlivnit výši vlastních zdrojů dvojným způsobem:

a) kladně (když účetní jednotka hospodařila se ziskem)

b) záporně (v případě ztráty)

- ve zdrojích se objevuje ve dvou podobách:

a) **hospodářský výsledek bezprostředně předcházejícího roku 431** (MD ztráta, D zisk)

b) **nerozdělený zisk 428 nebo neuhrazená ztráta z minulých let 429**

- tyto dva účty budou ovšem vykazovat zůstatek zejména v případě, že účetní jednotka v některém z předcházejících účetních období celou částku čistého zisku nebo ztráty z účtu 431 nerozpustila, buďto si část zisku ponechala do dalších let 428, nebo v případě ztráty nenašla zdroje na její uhrazení 429

c) **431** - výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení bude mít zůstatek na začátku účetního období do doby, kdy účetní jednotka podle rozhodnutí valné hromady provede rozdělení zisku popř. úhradu ztráty

- na konci účetního období už zůstatek v žádném případě obsahovat nesmí

ROZDĚLENÍ ZISKU:

- je-li výsledkem hospodaření běžného účetního období **zisk**, pak o jeho rozdělení (po zdanění) rozhoduje v průběhu následujícího účetního období valná hromada, která musí konat do šesti měsíců od konce účetního období
- čistý (disponibilní) zisk je možno použít:
  - na přiděly do fondů -> 431/423,427 nebo 421
  - na podíly na zisku společníkům -> 431/364
  - na navýšení ZK -> 431/419
  - na úhradu ztráty z minulých let -> 431/429
  - v dalších letech jako dodatečný zdroj -> 413/428
- **vypořádání ztráty:** také v případě ztráty je potřeba účet 431 vynulovat
- ztrátu je možno vyrovnat z vlastních zdrojů:
  - čerpání z rezervního fondu -> 421/431
  - čerpání z dalších fondů -> 423,427/431
  - z nerozděleného zisku minulých let -> 428/431
  - snížením základního kapitálu -> 419/431
  - v s.r.o. je možno ztrátu předepsat k úhradě společníkům -> 354/431
  - převedení zbytku ztráty na účet 429 - neuhrazená ztráta z minulých let

CIZÍ ZDROJE – ZASADY PRO TVORBU A ČERPÁNÍ REZERV 451:

- účetní jednotka si může vytvářet zdroje krytí v budoucnu očekávaných výdajů
- smyslem rezerv je rozložit částku nákladů, které se objeví za několik let, do účetních období, které předcházejí očekávanému vzniku nákladů
- jedná se o časové rozlišení v širším pojetí – neznámé všechny tři parametry (většinou částku a období vzniku nákladu odhadujeme) -> známý zůstal pouze účel, a to oprava dlouhodobého majetku (jen toto daňové uznatelné)
- čerpání lze až při uskutečnění opravy

- př.: v roce 2017 se uskuteční oprava dlouhodobého majetku – střechy
rozpočet – 600 000 Kč

plán tvorby rezerv:

2014 - 200 000 Kč 552/451

2015 - 200 000 Kč 552/451

2016 - 200 000 Kč 552/451

2017 - přijatá faktura + DPH 620 000 Kč 511/321 + 343/321

čerpání rezervy - 600 000 Kč 451/552

710: (511) 620 000 - (552) 600 000 = 20 000 - oprava byla dražší

- zákon o rezervách

- minimální doba tvorby rezervy musí být více jak 1 rok

- maximální doba = době odepisování majetku

- účetní jednotka musí být vlastníkem

- musí se jednat o opravu a ne o technické zhodnocení nebo opakované opravy či odstranění následků škod

- majetek musí mít dobu odepisování 5 a více let

- rezerva musí být rozpuštěna 451/552, pokud oprava není zahájena nejpozději v období, které následuje po období, v němž bylo předpokládáno zahájení opravy

- ostatní rezervy

- rezervy například na: opravy HM, zatříděného do 1. odpisové skupiny; rizika a ztráty podnikání

- předkontace: 554/459 (daňové neuznatelné)

BANKOVNÍ ÚVĚRY 461:

- dlouhodobé: doba splatnosti je delší než jeden rok

- poskytované především na investiční záměry nebo při eskontu směnek

- účtování - vznik: 221/461 nebo 321/461

- splácení: 461/221 + 562/221

DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY 47.:

- závazky z obchodního i neobchodního styku s dobou splatnosti delší než 1 rok

1) závazky k podnikům 471 - u mateřských společností a dceřiných podniků

- upsání půjčky (já si půjčuji) 378 (351) / 471
- poskytnutí půjčky (výpis z Bú) 221 / 378 (351)
- splacení 471 / 221 , 562 / 221

2) emitované dluhopisy 473

- úvěrové cenné papíry s dobou splatnosti větší než 1 rok

a) krátkodobé 241 - účtování viz. účtová třída 2 (finanční majetek)

b) dlouhodobé 473 - (finanční investice)

3) závazky z pronájmu 474

- dlouhodobý pronájem IM (viz. leasing)

- zařazení do evidence 022 / 474
- platba nájemného (odpisy) 474 / 221
- majetek je vrácen zpět pronajímateli 474 / -

082 / -

- / 022

- nájemce si majetek nechá

4) dlouhodobě přijaté zálohy od odběratelů - 475

5) směnky k úhradě - 478